

De Vlaamische Post

Bekend en Redaktie: BEGIJNHOULAAR, 40, GENT

Afgestaan door de redaktie: J. DE BOEVE, A. THIRY & R. KIMPE

... EN IK ZIE MIJN VLAANDEREN VRIJ Th. Coomans

Inhoud van het blad:

Verordeningen. — Edward Keurvels 1835-1916. — De bewuste Vlaming, door W. J. L. VAN ES.
TELEGRAMMEN, VERDERE TELEGRAMMEN, BUITENLAND: Amerika, Griekenland
VLAANDERLAND: Uit het Nethedal: Lier. — Klein Brabant: Mechelen. — KUNSTKRONIEK: Het dubbele Leven, door OSCAR FRANK.
- MENGELWERKEN: 1. Een ras dat herleeft, door G. Vermeersch, nr 59.
— 2. Onze Gekwetsten, nr 10.

Verordeningen en Mededeelingen

121.

Art. 1. — De door verordening van 8 November 1915 (Nr 72 van het Verordeningblad voor het stappengebied van het 4e leger) tot 31 December 1915 verlengde termijn voor protestopmaken en andere tot vrijwaring van verhaal noodige rechtshandelingen wordt tot 31 Maart 1916 verlengd.

Art. 2. — De in het handelswetboek, boek 1, titel 8, art. 53, lid 1 voorziene termijn voor protestopmaken wordt voor alle wissels, die van af 1n Februari 1916 binnen het gebied van het 4e leger betaalbaar worden, met 3 dagen verlengd.

Art. 3. — De verordening van den koning der Belgen van 3 Augustus 1914 betreffende het terugtrekken van banktoegod blijft met de beperking, welke zij door de verordening van den koning der Belgen van 6 Augustus 1914, en met de uitbreiding, welke zij door de verordening van 8 November 1915 (Nr 72 van het Verordeningblad voor het Stappengebied van het 4e leger) verkregen heeft, tot 31 Maart 1916 van kracht.

Art. 4. — Het besluit van den koning der Belgen van 18 Augustus 1914 betreffende het buiten kracht treden van vernietigingsbepalingen (Moniteur beige, Nr 234 van 19 Aug. 1914) wordt opgeheven.

Onbeschadigd zijne bevoegdheid betalingsuitstellen toe te staan, kan het gerecht, op verzoek des schuldenaars, in zijn vonnis beslissen, dat de bijzondere rechtsgevolgen die, wegens niet-betaling of niet stipte betaling eener vóór den 4 Augustus 1914 geboren schuldvordering, volgens wet of verdrag ontstaan zijn of ontstaan, als niet ontstaan zijnde gelden.

Het gerecht kan ook beslissen, dat de rechtsgevolgen slechts onder zekere voorwaarden, inzonderheid na den vruchteloozen afloop van een uitstel van ten hoogste drie maanden, zullen ontstaan.

Zulke beslissing is niet toegelaten indien

de rechtsgevolgen reeds op 4n Augustus 1914 ontstaan waren

A. H. Q., den 26 Januari 1916.

Der Oberbefehlshaber,
Herzog ALBRECHT VON WÜRTTEMBERG.

**

122.

Bijvoegsel betreffende de DUIVEN, gedagtekend den 3, 5, 15 (Verordeningblad voor het stappengebied, blz. 27).

Cijfer 2 krijgt het volgende bijvoegsel: Kinderen zijn niet verplicht hunne ouders aan te klagen, evenmin zijn huisvrouwen ertoe verplicht tegenover hunne echtgenooten

Thielt, den 23 Januari 1916

Der Oberbefehlshaber,
Herzog ALBRECHT VON WÜRTTEMBERG.

123.

Bijvoegsel betreffende bepaling der hoogste prijzen.

(Verordeningblad No 2, bladz. 43).
De hoogste verkoopprijs voor CALCUM-CARBURE is voor den handel in 't klein tot 75 centiem voor 1 kilo bepaald.
Gent, den 28 Januari 1916.

Der Etappeninspekteur,
VON UNGER,
General der Kavallerie.

In de « Belgische Kurier » (Nr 774) is eene mededeeling verschenen « Bij de krijgsgevangenen Belgen in Soltan », waarin de voorwaarden van den terugkeer worden opgegeven van die krijgsgevangenen, die door ziekte voor den militairen dienst ongeschikt zijn geworden. Dit alles heeft slechts betrekking op het gebied van het Generaal Gouvernement, en is niet van toepassing op het Etappen en Operatiegebied. Verzoek- en smeekschriften dienaangaande kunnen voor het Etappe- en Operatiegebied niet aanvaard worden.

Der Pressedelegierte,
Graf LIMBURG STIRUM,
Rittmeister

Edward Keurvels

1835—1916.

Ons komt vertraagd het bericht toe dat in den nacht van Vrijdag 28^e Januari, om halftwee in den uchtend, te Hoogboom-Kapellen overleed de gekende Vlaamsche toondichter Edward Keurvels.

Met hem verdwijnt er een der meest oorspronkelijke figuren van het vorige muzikaal geslacht, dat dank zij zijne taaië werk en koppige volharding de heropleving van de Vlaamsch-Nationale Toonkunst bewerkstelligde en Vlaanderen weer tot een land met eigen zang en klank te scheppen wist.

Hij was het die in 1897 naast Peter Benoit stond in den strijd om de Antwerpsche Muziekschool te doen verheffen tot Koninklijk Vlaamsch Konservatorium.

Hij was het die het plan opvatte bij ons volk het Lyrisch Drama ingang te doen vinden en te samen met het gezelschap Van Doeselaer in 1890, Benoit's zangspel *Charlotte Corday* ten uitvoer bracht.

Hij was het die met Henry Fontaine in 1893 de eerste Vlaamsche Opera stichtte dewelke in 1907 zich erin verheugen mocht haar eigen kunstgebouw te betrekken: Het Lyrisch Tooneel.

Hij was het die de concerten in den diertuin leidde.

En hij was het ook die in onvergetelijke uitvoeringen op het Groenkerkhof te Antwerpen en in het Feestpaleis te Gent Benoit's heerlijke cantaten meesterlijk ten gehoor bracht aan tienduizenden van Vlamingen.

Die man is het, dien we komen te verliezen.

Een prachtig werkzaam leven is daarmee, na een ellendige lijdensakte, afgesloten, in het stille huisje te Hoogboom.

Een der zaaiers van het goede Vlaamsche zaad is verdwenen, en, wij, jongeren kunnen enkel in bewondering zijn grootte pionierswerk herdenken, bedroefd tot in de ziele, want wie beter en geestdriftiger dan hij zou op de hoogdagen van het Vrije Vlaanderen, met klokkenklank, bazuingeschal en duizenden Vlaamsche monden het heerlijke lied geleid hebben, dat de Rubencantate sluiten zal:

Nu mag de beiaard spelen

Van al onze torentansen!

De dood heeft een der zaaiers weggerukt, andere maaiers zullen den Vlaamschen oogst wel weten te bergen.

De bewuste Vlaming

Indien ik in mijne herinneringen naspur waaraan het ligt, dat de Vlaamsche strijd mij roept; al was ik Vlaming, dan vind ik als eerste het feit, dat ik als zoon van Hollandsche ouders in Indië werd geboren. Scherp heb ik daar gevoeld de heerscherpositie van het blanke ras, het gevoel te behooren tot een superieur volk. Tevens, hoezeer mijne gedachten uitgingen tot het onderdrukte volk, heb ik ondervonden, dat volken gescheiden worden door hun wezen zelf. Wie zich zijn stam bewust is, voelt scherp de tegenstelling met iederen anderen stam, hoe weinig bevooroordeeld men ook is. Ik kan hier openlijk en zonder terughouding over spreken, omdat sinds mijn jeugd de verhouding tusschen heerschend volk en onderworpen volk in Indië meer en meer bewust geregeld wordt naar beginselen van recht, welke men zelfs in Europa nog niet ten volle onderschrijft ten aanzien der « onderdrukte » volkeren.

Behalve dat de Hollander in Indië 't geel krijgt in de roeping van zijn volk, zoo leert hij ook — een handvol, 80.000 te midden van meer dan 30.000.000 zielen — zijn landgenooten zien als medewerkers aan éénzelden arbeid, aangewezen op elkanders steun. Hij voelt zich solidair met hen.

Ik kwam dus in Holland met een sterk nationaal bewustzijn en een krachtig samenhoorigheidsgevoel.

Zoo voorbereid, kwam ik reeds in den aanvang van mijn studententijd te staan voor het probleem der Vlaamsche beweging, toen de vacantieelengangen te Leiden werden geopend. Aanvankelijk gedreven door nieuwsgierigheid, moest al spoedig door nadere kennismaking de nieuwsgierigheid, plaats maken voor medelijden eerst, voor bewondering later. Ik herkende den Vlaming als stamgenoot, zoo goed als den Brabander of Zeeuw of Geldersman. Tot die erkenning gekomen, verzette zich mijn trots, wanneer ik Franskiljonsch geschied zag op de Vlaamsche taal, evengoed als ik mij beleedigd gevoel, wanneer men mijn Hollandsche stamgenooten krenken wil. Ik voelde mij met de Vlamingen één. Hoe meer ik de beweging volgde, vooral ook van den Franschen en Franskiljonschen kant, begreep ik de psychologische zijde van het vraagstuk. Waal, Franskiljon en Franschman staan tegenover den Vlaming evenals de Hollander in Indië tegenover den inboorling: zooals een overheerscher zich superieur voelt boven den overheerschte. Zonder dat nochtans bij de Walen, Franskiljons of Franschen ook maar een oogenblik dit gevoel wordt getemperd door het gevoel van plichten tegenover het onderdrukte volk. Integendeel.

Terwijl de overheersching in onze koloniën is een historisch gegeven, waaraan men in den jongsten tijd als rechtgrond tracht te geven, dat wij recht brengen en orde, terwijl als rechtvaardiging in de naaste toekomst alleen kan gelden, dat wij pogen de talrijke volkeren van den Archipel door onderwijs en oeffening van den geest op te voeden tot zelfbestuur, is de overheersching van het Franskiljonisme in België en Fransch Vlaanderen een uiting van nationalistisch imperialisme, waarbij het onderdrukken en machteloos maken van den geest van het Vlaamsche volk het Caudijnsche juk

is om dat volk aan den Franschen geest te onderwerpen.

De Vlaamsche geest is historisch de evenknie, zoo niet de meerdere, dan toen geenszins de mindere van den Franschen geest. Slechts door aan het Vlaamsche volk te onthouden de middelen om zich te ontplooiën — middelbaar en hooger onderwijs in eigen taal, aangepast aan zijn volle behoeften — gelukt het aan den Franskiljon zichzelf, maar ook niemand anders er van te overtuigen, dat er van een eigen Vlaamsche cultuur van betekenis geen sprake is. Hij voelt, dat hij moet blijven onderdrukken, omdat anders zijn minachting in een minimum van tijd zou verloren raken.

Het groote middel, voor buitenstaanders moeilijk naspurbaar, was het stelsmatig voortrekken van Walen en Franskiljons in hooge en lage staats, gemeente en andere betrekkingen. Zoo ontstond in 85 jaren een hecht aaneengesloten Franskiljons ambtenarendom op welks solidariteitsgevoel alle verspreide pogingen van Vlamingen om recht te krijgen moest afstuiten. In het leger, op school, in den inwendigen dienst van alle ministeries, in het onbeschaamd optreden der ambtenaren der posterijen en spoorwegen naar buiten, overal drong de Franskiljonsche phalanx door.

Terwijl in de overheersching van een cultuurvolk over een lager staand volk een natuurlijk moment ligt, dat die verhouding tot zekere hoogte wettigt, is de overheersching van het Franskiljonisme in België onnatuurlijk en op den langen duur alleen verkregen — met op zijdestelling van de beginselen der grondwet, door politieke invloeden met steun op Frankrijk. Des te gevaarlijker was de verhouding, omdat onder den mom van schoone leuzen, waaraan de Fransche geest zoo vruchtbaar is, het Vlaamsche volk gefopt werd.

Gij kent de leuzen van vóór den oorlog. Gij weet dat België een constitutionneel staat is, waarin grondwettelijk het recht der Vlaamsche taal erkend heet. Gij weet, dat dit niet anders was dan een schoon etiket op een vervalschte waer.

Thans beweert men U, met een beroep op ridderlijkheid en vaderlandsliefde, Uwen staat België te verdedigen, onderwijl men U in Uw rug aanstoot. Men doet een beroep op Uw eed van trouw aan Uw vaderland — dat men België noemt — men roept U op Uw geheiligde rechten te verdedigen, terwijl men immer Uw Rechten herft erkend en uw vaderland Vlaanderen sinds jaren heeft ontwijd. Hier geen beschuldiging aan uw vorst. Ook geen aanmaning om links of rechts te gaan. Gij moet in u zelf zien. Gij moet Uw geest weten te verheffen boven de foppertijen en de slavernij van vroeger. Gij moet hoon en laster en verguisning niet als vroeger aanvaarden als iets intreuigs dat over U komt, niet gelooven aan misverstand, dat kan worden opgehelderd. Gij moet niet langer smeken, niet trachten te overreder, zelfs niet langer met woorden eischen. Gij hebt slechts te beseffen dat de waarde Uwer Vlaamsche persoonlijkheid minstens net zoo hoog ja hooger staat dan de persoonlijkheid van Uwe belagers. Gij moet U niet langer vergenoegen met de rol van paria in Uw eigen land. Gij moet bij ieder uur dat het Franskiljonisme in Vlaanderen woekeren blijft, het bewust-

zijn in U dragen, dat het een uur langer het teeken is Uwer slavernij.

Gij moet geen genadé hebben en geen pardon. Gij moet meester worden in Uw land, niet gebonden aan anderen wil, maar aan Uw eigen wil, die immers, dat hebt gij gezwoeren, gericht is op het gebrek van uw volk. Hoe vaak heb ik mij als Hollander verbaasd over de goedzakelijkheid van den Vlaming. Ik bedoel niets beleedigends. Ik bedoel slechts dat gij te lang zelf te goeder trouw en eerlijk en rechtschapen zijt blijven gelooven in de goede trouw van Uw tegenstaanders, hebt getracht te overreden, terwijl gij hadt moeten slaan.

Gij kent de Brabantonne. Ik verlang van U niet, dat gij de Oranjes eert, zooals ik doe. Indien er een vorstenhuis is, dat een wereldbetekenis heeft, dan is 't Oranje. Willem I moge hebben gefaald, de smaad en hoon der Brabantonne treft hem niet, maar het volk, dat zulk een lied zijn volkslied noemt. Geloof niet, dat ik er verder iets om geef of er mij nog geprikkeld om voel, al herinner ik mij nog goed, hoe het bij den eersten keer dat ik den text las, het bloed naar de kaken joeg. Ik haal het aan als een voorbeeld van wat den Franskiljon, den Franschman van kleinen geest, typeert. Welnu, die geest kent geen waardeering, kent elders slechts hoon, spot, laster, gerugsteund als het zich voelt door de « Grande Nation » zonder dat het haar deugden heeft. Waarom moest de treinleider te Luik afgerammeld en uit zijn betrekking ontslagen, terwijl hij zijn plicht deed? Waarom moest Peeren achteruitgesteld, waarom de Leeuwenvlag te Bergen beleedigd, waarom honden opgehitst op intellectueele Vlamingen te Gent? Waarom het Vlaamsche volk geschilden in alweer een volkslied, het Waalsche?

Omdat gij Vlamingen genoeg naamt met de rol van vernederden. Omdat niet één Uwer den moed had voor Uw volk den dood in te gaan als Fouris. Nietwaar, 't lijkt ook zoo grotesk in vollen vredestijd in een constitutionneel land met een wezenlijke « goedendag » te werken.

Terwijl er thans tienduizenden hun bloed moeten offeren voor « België » was de Vlaamsche zaak vóór 1914 gered geweest door één man, die uit vrijen wil had kunnen sterven voor « Vlaanderen ».

Gij waart kleinmoedig en ik weet, dat het niet gemakkelijk zou geweest zijn. Gij zijt beter geschikt voor « zwanser » dan voor martelaar. Ik wijs op Uwe burgerwacht flaminganten, die met dat al niet konden uitroepen, voor goed het verfranscht gedoe.

Nog herinner ik mij een staaltje, weinig bekend. Een Vlaamsch vriend had moeilijkheden gehad bij de Fransche douane met betrekking tot iets heel onschuldigs, doch waarbij flamingantisme te pas kwam. Ik vroeg waarom hij zich niet op zijn consul had beroepen, tenminste zoo zou ik gedaan hebben. Hij echter stond hulpeloos, want de consul in dat ressort was een bekend Franskiljon. Alweer zou hij dus « gefopt » zijn. Toen hij later nogmaals voor het geval kwam te staan, had hij er iets opgevonden. Hij beriep zich op den Nederlandschen consul, als ware hij Hollander. Dat hielp, oomiddelrijk bezweek de douane. Dit heeft mij eerst recht doen beseffen, hoe verloren een Vlaming in België was. Bij een beroep op de eigen overheid zou men gefopt uitkomen, zoodat geen ander beroep overbleef dan op den vertegenwoordiger van een vreemden Staat. Dat was België vóór 1914.

Ik heb U genoeg gekapitteld. Ik zal eindigen. Want met den oorlog zijn enkelen, velen, Uwer ontwaakt. Gij hebt gevoeld, dat argumenteeren niet hielp. Gij hebt U schrap gezet. Gij hebt Uw eerste helden — gelukkig nog niet gefusilleerd — leeren kennen. Gij hebt U solidair gevoeld met hun en ook openlijk beleiden. Hun standvastigheid eert ook U, omdat zij wellicht niet den moed zouden hebben gevonden te volharden, wanneer zij niet de hoop hadden gekoesterd dat Vlaanderen het offer waard was.

Ik begroet U Nieuw-Vlaanderen met het heerschergewoel. Werpt af de sla-verij en weest elkander trouw.

Steun niet te zeer op Holland. Want slechts weinigen worden niet door gemakkelijk te voeden vooroordeelen — heeft men U zelf niet jarenlang gefopt en nog steeds? — verhinderd, in wat thans in Vlaanderen gebeurt, een schoone toekomst te herkennen. Het betert langzaam aan, maar ook niet meer. Tegenover eenige honderden staan honder-

duizenden, die uit niet-begrijpen zelfs veroordeelen.

Zij kunnen niet inzien, dat de Staat België was als een omgekeerd aarden pot van fransklonisme, verstikkend de bleek Vlaamsche schenut. De stuk geslagen scherven hebben Vlaanderen gekwetst, doch niet ontworteld. Ondanks de oorlogswolken breekt een zwakke zon door. Nu zal Vlaanderen groeien.

En eenmaal groeiend tilt de jonge eik zelfs de zware zerk, die hem drukt.
(Vl. St.) W. J. L. VAN ES.

TELEGRAMMEN

De Oorlog

Westelijk front

Duitsch ambtelijk bericht.

BERLIJN, 31 Jan. — Niettegenstaande Fransche tegenaanvallen behielden wij onze nieuwe loopgraven in den omtrek van Neuville. Het getal gevangenen die wij ten noordwesten van Lafolie namen steeg tot 318 man, de buit steeg tot elf machiegeweren. De Franschen ondernamen verscheidene overvallingen met geschut op de stelling die op 28a ten zuiden der Somme door ons werd genomen. Over het algemeen werd de bedrijvigheid door het mistig weer beïnvloed.

Als vergeldingsmaatregel tegen de Fransche luchtaanvallen op de opene stad Freiburg die buiten het gevechtsgebied is gelegen hebben onze luchtschepen in de twee laatste nachten de vesting Parijs met blijkbaar goed gevolg aangevallen.

Fransch ambtelijk bericht.

PARIS, 31 Jan. — De Duitschers vielen gisteren onze stelling voor Dompierre ten zuiden der Somme twee maal aan. Onze troepen boden krachtigen tegenstand. Op de overige fronten niets nieuws.

Avondbericht: In Artésie ten zuiden van den straatweg Neuville-Lafolie deden wij eenen mijn springen. Ons geschut nam de voorraadplaatsen van Sallaumines ten zuid-oosten van Lens onder heftig vuur.

Ten oosten van Reims werkzaam vuur onze batterijen op de vijandelijke stellingen. Bij Sennheim in Elzas beschieting der vijandelijke stellingen ten noorden van Altkirch en bij Aspach.

Engelsch ambtelijk bericht.

LONDEN, 31 Jan. — In de laatste nacht hevige geschutsbedrijvigheid bij Vaux.

Drie onzer patroeljes wierpen bommen op de vijandelijke loopgraven bij Serre en verdreven eenen vijandelijke patroelje.

Heden is het zeer mistig. Bij Fricourt trad het geschut in werking. Verder niets nieuws.

Oostelijk front

Duitsch ambtelijk bericht.

BERLIJN, 31 Jan. Russische aanvals pogingen tegen het kerhof van Wisman aan de Aa (ten westen van Riga) werden door ons infanterie en geschutsvuur afgeslagen.

Oostenrijk-Hongaarsch ambtelijk bericht.

WEENEN, 31 Jan. Er valt niets van belang te melden.

Russisch ambtelijk bericht.

PETERSBURG, 30 Januari. — Ambtelijk bericht van Zaterdag avond:

Westfront: Gisteren hadden er alleen botsingen plaats tusschen de vijand en de troepen van generaal Iwanoff, aan de midden Strypa.

PETERSBURG, 30 Jan. — Van de golf van Riga tot aan de Pripet heerscht over 't algemeen rust. Alleen ten zuiden van het Babilmeer viel een groote deutsche afdeeling aan. Aan de midden Strypa beschoten wij twee vijandelijke batterijen.

Italiaansche fronten

Italiaansch ambtelijk bericht.

ROME, 30 Jan. — Op het geheele front was de bedrijvigheid van het geschut begunstigd door het heldere weder. Aan de midden Isonzo heeft een onzer batterijen in den sektor van Tolmein Santa Lucia beschoten. Het vijandelijke zwaar geschut heeft verscheidene schoten gelost op San Martino di Quisoa.

Balkan-fronten

Duitsch ambtelijk bericht.

BERLIJN, 31 Jan. — Toestand onveranderd.

Oostenrijk - Hongaarsch ambtelijk bericht.

WEENEN, 31 Jan. Op de drie gevechts-terreinen geene gebeurtenissen van betekenis.

Turksche fronten

Turksch ambtelijk bericht.

KONSTANTINOPEL, 30 Januari. — Aan het Dardanellen-front heeft 1 kruiser op den 28sten dezer een twintigtal granaten

gevuurd op de omgeving van Seddel-Bahr en zich daarna teruggetrokken. Van de overige fronten niets van betekenis.

Ter Zee

BERLIJN, 31 Jan. — Uit Kopenhagen wordt bericht: Het Deensche stoomschip « Vidag », dat Zaterdagochtend met een lading landbouwproducten van Kopenhagen naar Hull was vertrokken, passeerde hedenmiddag Helsingor, koersende naar het zuiden, begeleid door een Duitsch vaartuig.

Verdere

Telegrammen

ENGELAND

LONDEN, 31 Januari. — De « Weekly Dispatch » zegt, dat de regering voornemens is een belasting in te voeren op de schouwburgen, bioscopen en andere publieke vermakelijkheden, verder een belasting op de spoorkaartjes, terwijl de belasting van 33 % op automobielen en piano's ook tot tal van andere niet noodzakelijke artikelen zal worden uitgebreid.

AUSTRALIË

ROTTERDAM, 31 Januari. — Volgens een telegram uit Melbourne aan de Times heerscht er in heel Australië een onrustbarende gisting in de industrie. Vijfhonderd stakingen hebben sedert het begin van den oorlog plaats gehad. Vele loonsverhoogen zijn toegestaan om staking te voorkomen. De regering ontwerpt plannen tot bescherming der werkgevers, die deze bescherming reeds hebben ingeroepen.

GRIEKENLAND

GENEVE, 31 Jan. — Berichten uit Athene melden dat de gezanten der Entente aan de Grieksche regering hebben medegedeeld dat hunne regeringen besloten hebben op de Grieksche eilanden in de Egeïsche en Middellandsche zee 10 steunpunten op te richten voor hunne torpedobooten om de aanvallen der vijandelijke onderzeeërs af te weren en om hunne schuilplaatsen op te sporen.

ZWEDEN

MALMOE, 30 Jan. — Prins Willem van Zweden die aan eene ontsteking van den blinden darm leed werd gisteren hier in een hospitaal geopereerd en stelt het naar omstandigheden goed.

ITALIË

LUGANO, 31 Jan. — Het gasfabriek in Novara heeft de prijs van het gas verdubbeld, Milaan en verscheidene andere groote steden zullen volgen.

FRANKRIJK

PARIS, 30 Jan. — Bij den aanval van Zepellins die Zaterdagavond plaats greep werden 33 personen gedood en 42 gewond. Naar schatting is de schade toegebracht aan privaatgebouwen alleen vier miljoen frank.

PARIS, 31 Jan. — Zondag avond rond 9 uur 50 werd luchtschip alarm geluid. Alle voorzorgsmaatregelen werden genomen zoodat Parijs in het volstrekte duister lag. De nacht was nog mistiger dan die van gisteren. Kort na tien uur verscheen een luchtschip boven de stad. Hoewel het heftig beschoten werd wierp het verscheidene bommen neer. Verdere berichten ontbreken.

Buitenland

Amerika

Zooals men weet heeft de regering der V. S. een krachtig protest gezonden aan de Engelsche betrekkelijk het schenden der brievenmalis. De Times noemt de nota een « strong worded (in sterke woorden opgesteld) protest ».

Het slot van de nota vooral geeft eenige zins aan hoe sterk het verzet wel moet zijn. Het luidt:

« Als een gevolg van de Britsche wijze van handelen, komt er opgewondenheid in de openbare meening der Vereenigde Staten door het verlies van brieven van waarde, en buitenlandsche banken weigeren Amerikaansche wissels te betalen, daar er geen zekerheid is, dat dit geld in de mail veilig is. En voorts, de mogelijke aanhouding van officieele briefposten is iets dat nog meer ontstemming geeft over een wijze van handelen, welke op de Amerikaansche openbare meening een indruk maakte als te zijn een kwellend, al te streng onderzoek en zonder dat daar een militair voordeel voor Groot-Britannië tegen opweegt. »

De regering der Vereenigde Staten dringt er met grooten klem op een spoedige verbetering aan.

De zaak wekt in geheel de unie de grootste opgewondenheid te oordeelen naar de uitlatingen van senator Welsh in den Senaat. Hij opperde het denkbeeld allen handel met de verbondenen te staken tot zij gevolg geven aan de vertoogen van de Vereenigde Staten.

Daarna las hij een stuk voor dat vertrouwelijke lastgevingen aan de Engelsche censoren heette te bevatten. Daarin komt voort, dat zij aantekening moesten houden van de handelszaken tusschen neutralen, waarvan zij uit de onderschepte brieven kennis krijgen. Zij moeten eike neutrale mail, die verdacht lijkt, voor een onderzoek aanhouden.

Welsh betoogde dat onder zulke omstandigheden het transatlantische verkeer met Amerika beperkt zou worden tot die personen in Europa, wien Engeland dat wilde veroorloven.

Griekenland

Wij zijn reeds zoo gewoen geraakt aan het schenden der Grieksche onzijdigheid dat wij als verwonderd zijn als er een dag voorbijgaat zonder dat nieuwe vergripen worden aangeklaagd. En Griekenland stuurt maar altijd notas zonder te beko-

men dat de Entente zijne souvereiniteit ook maar eenigszins eerbiedige.

Zooals in de verdere telegrammen in ons nummer van gisteren werd gemeld bericht het agentschap Reuter — dus Fransch — uit Saloniki, dat Kara Boeroen onder bescherming der oorlogsbodems door de Entente-troepen is bezet.

Op dit schiereilandje is een Grieksche fort dat door Grieksche troepen is bezet. Hoewel de kommandant der Grieksche-troepen heftig verzet aantekende tegen deze wederrechtelijke landing ging de ontscheping der Entente-troepen voort.

Tegelijkertijd dat een Engelsche troepenmacht in de haven landde, kwam een Fransche infanteriemacht aan wal, die het fort en de omliggende woningen aan de landzijde bezette; de huizen werden doorzocht, de bewoners kregen last, om dadelijk hunne woningen te ontruimen.

« Deze actie der verbondenen, seint Reuter, is alleen ontstaan uit de overweging, dat het niet wenschelijk was, dat het fort en de stad in andere handen zouden zijn, dan in de hune. Zij meenden, dat Duitsche onderzeeërs in de buurt van de kust van Kara Boeroen van levensmiddelen en andere behoeften werden voorzien. »

Verder werd ook gemeld dat de Franschen een kapitein en 25 soldaten (Grieksche ?) gevangen namen om niet opgeven redenen.

Waar moet het naartoe indien goedgevonden wordt dat elke oorlogvoerende mogendheid wil gaan bezetten wat zij niet in anderen handen wenscht te zien?

Wat er ten slotte van de Grieksche souvereiniteit en neutraliteit overblijven zal, weet niemand meer; de Grieken in de laatste plaats. Met verbazing zien zij dit spelletje aan, zich afvragend hoe lang het nog duren zal.

Vlaanderland

Uit het Nethedal

LIER.

Nu de menschen hier weten dat de Waalsche leeraar uit de Normaalschool verplaatst is, en niet afgesteld met be-rooving van jaarwedde, zooals kwade tongen verspreid hadden, vinden ze dien maatregel maar juist en zeggen: « Ze moesten al die Walen maar uit ons land verplaatsen ». Heel eigenaardig dat het volk altijd spreekt van « ons land » en dan alleen tot daarmee het-Vlaamsche land of Vlaanderen bedoelt. Zou dit soms niet een voorgevoel zijn? Ik denk dat hui dat in geboren is. Immers aan België hebben ze nooit iets gehad als land! Het volk is logisch, het aanziet als zijn land, den grond waar zijn taal gesproken wordt, wat daar buiten ligt is « buitenland » wie een ander taal spreekt is vreemdeling. Daarom vond ik het zoo juist, toen ik voor eenigen tijd onder rubriek « Buitenland » in de « Vlaamsche Post » nieuws uit Luik of Charleroi kon lezen. De Walenstreek was, is en blijft voor ons vreemd.

Een Ras dat Herleeft

Oorspronkelijk roman

door

GUST. VERMEERSCH.

Vaag vermengden zich in dit vizioen brokstukken van de beeldspraak van zijn makers. De droomen die aan zijn oog voorbijtrokken waren dan ook niet de kopgebogen, ruggraatloze vroeters uit de tegenwoordige tijd, zij waren de geweldige helden herworden uit een langvervlogen gloriëtijdperk, de mannen die « wilden wat was recht en wonnen wat zij wilden. »

En hij, hij stond daar armeliek, werkman met ietwat nette kleren, beslijpte broek nogtans van het vele tjolen, zijn ongeschoren gezicht en het pakje druksels onder de arm gekneld, dat hij niet was kwijtgeraakt.

Armelijk, maar toch een koning. Hij had deze droomen uit de slaap opgewekt en hij joeg hen tot het worstelperk, was zelf hun aanvoerder. Een diepere glans glom even in zijn ogen en zijn kleine gestalte rekte zich als 't ware, beelde af de roede onder de hamerslag van de innerlijke werking van een geweldige kracht. Even maten zijn blikken de reuzenhoogte waar hij over

moest en tartten overmoedig de hinderpalen. De strijdlust deed een blijheidsglans waren over zijn getaand gezicht en hij stak trots de kop op.

De fabrikanten verklaarden hem de oorlog, maar ze zouden weten met wie ze te doen hebben! hoe meer vijanden, hoe liever! hoe machtiger, hoe groter de eer! En even in de verte kijkend, ontwaarde ook hij de wijde, begroende vlakke die eens gedaverd had van machtiger leven, toen in wildaanjagend krijgsgescreuw de droomen tegen elkaar inliepen, de machtige gemeentenaren de feodaliteit, verzinnebeeld door de steeds op verdrukking azende Gal, wisten te verpletteren.

Onbewust paarde hij die beelden aan deze opgewekt tijdens zijn maatschappelijke strijd. En hij ook zag andere vormen aan de kimme rijzen, reusachtige bedrijvigheid uit de grond geschuift door ongevende scheppingskracht. En zichzelf meester, onder alle vormen.

Zo was hij onbewust het werktuig geworden van een hogere wil, de geest blies in hem van een hoger wezen waarin hij opping; hij werd het ras zelf dat zijn kluisers verbrak en eindelijk de schepper werd van eigen toekomst en eigen grootheid.

't Begon avond te luchten, rode en mauve strepen trokken zich over 't diepe blauw. Daar zat iets vreemds in de lucht

dat hij opsnoof. Het was niet enkel meer het miestieke avondgrauw dat het doodgaan verzinnebeeldde, het was een samengesteld geval waarin het avondgaan niet langer meer het doodgaan leek, maar het intreden in een beklemmende engte, in een donker hol, waarin men somber-besloten vooruitstiet, besloten alles te tarten om niets of om het eidelike licht van de volgende dag.

Ja, hij snoof iets op dat in de lucht zat, het was als bloed. Of was het het uitwerk-sel van zijn geweldige ontroering bij zijn vizioen van daareven waarvan hij nog het nazinderen over zijn ganse lijf voelde? Hij stapte haastig voort nu naar 't dorp toe dat ginder rustig te liggen lag met zijn kerktoeren die zich scheen te willen verbergen, zich ineendook.

Hij wilde de mannen zien, het was betaaldag. Er bleef iets over hem zweven van de gestalten die zijn geestesoog daareven ontwaard had en hij wilde deze werkelijk in vlees en been levende kerels daarmee vergelijken om te berekenen wat hij ervan verwachten kon, in hoeverre hun ruggegraat nu gesteven was door de strijd en hoeveel weerstand ze zouden kunnen bieden.

Het was een overzicht; hij wist niet waarom, hij had geen plan. Alleen als een voorvoelen.

Daar naderde hij en hoorde het gebol-

der op de trappen. Toen hij de hoek om draaide zag hij de gestalten daar wemelen ondereen, afwachting. Hij bleef staan en keek.

Ze waren immer slunzelig, onzeker, weifelend, het was immer dezelfde lijdzaamheid, dezelfde langmoedigheid, dezelfde wankelmoedigheid. Het waren de eigenschappen van het ras geworden. Maar in zijn dolend denken bestak hem de herinnering en deed verre vizioenen opdemen uit zijn eigen bestaan. Hij was ook zo geweest: lijdzaam onder de lijdzaam en mak onder de makken. Totdat hij eens het verre zicht ontwaard had van een betere wereld en bij het vergelijken met deze de ongerechtigheid tegen hem was komen aanbruisen als een wilde zee, de opstand in hem hadden gewekt en de bevrijding van de geest bewerkt uit de kluisers van de lijdzaamheid.

En hier stond hij nu als een blok met een wil die een wereld kon vervormen. In hem rees bovenmate het gevoel van zijn geweldige kracht en het verlangen om deze machtelozen te doen draven in woeste vaart waar het wilde, in een bevrijdingsdaad die hen ophief uit hun verkwinende lijdzaamheid.

Hen drijven met forse kracht in gindse richting om een einde te maken aan het spel waar geen ontkomen was; in de naderende grauwe van den avond het

forsig spel te verstaren van de werking van de schierenschimmen die de dre-lende nevels uiteersloegen. De aarde voelen daveren onder het geweld. En morgen het slachveld overschouwen als overwinnaar die met ijeren wil de toekomst naar zijn zin schikt.

De laatste mannen daalden klopperend van de trappen af en 't gemierel had nu zijn hoogtepunt bereikt. Toen ging ineens zijn stem op en ze schrokken even. Langzaam keerden ze zich om met doffe ogen en ineengedrongen ledematen.

Hij voelde zich een andere, omstalt ieverst in het beeld van een ver federaal, een volksvoorstaaender van onder die gemeentenaren die de koningen van Frankrijk hadden doen leven. Voor zijn ogen waarden opnieuw in geweldig gewriemel de kerels uit het grote tijdperk. Terwijl zijn blikken hun stalen leden maten, volgde zijn gedachtegang werktuigelijk. Hij wist niet presties wat hij zei maar hij wist waarover het liep, wat hij bedoelde, wat hij zag. Zijn woorden hamerden in de stilte met gebiendende kracht, beukten tegen de rauwe muren rondom als mokerslagen. Geen enkel gebaar miek hij, zijn armen omklemden steeds de niet aan de man gebrachte druksels.

Van Thielt, die de mannen betaald had, kwam nu ook beneden en gaapte Polfiel verstomd aan. (Wordt voortgezet).

De menschen vinden het alleen goed dat al de Vlaamsche onkundige staatsambtenaars die zich nog in Vlaanderen bevinden naar hun land verzonden worden, en op hun « pas » geen « heen en terug » krijgen. Maar ik vraag dan ook aan de bevoegde overheid onze Vlaamsche beambte die in het Walenland verblijven, en aan de vroegere regeering onzaliger gedachtenis zoo dikwijls huone verplaatsing naar Vlaanderen gevraagd hebben, naar huone geboortestreek terug te laten keeren.

« In St Adresse » of « De Kleine Havere » gelegen nabij de Grootte Markt, de herberg draagt feitelijk een heel keizerlijken naam, hebben onze Liersche alwetters « met hunnen nikkel of zink laten spelen ».

Ziehier hoe de zaak ineen zat: De baas wist stil in het oor van een zijner Belgische klanten te fluisteren dat hij in 't bezit was van een gesmokkelde « Rotterdammer » waarin de vredesvoorwaarden aan Duitschland, door de Entente voorgedikt, stonden. Zulk nr was niet doorgelaten door de censuur, maar... hij bezat het! Ik die alle dagen ook dit blad lees, herinner me heel goed het zelfde lolleke gelezen te hebben, dus was het nr wel doorgelaten, waaria men onder andere sprak dat de Duitse vloot bijeen moest komen in de Noordzee en dat men ze daar dan in den kabeljauwkelder zou duwen, en andere dwaasheden meer.

Welu ons Belgisch gaaike, gelooft de baas op zijn woord, las het stuk, vond het prachtig en goed, trok er van door, vertelde het aan andere bestweters, die het ook kwamen lezen. Zoo ging het gansch den dag, 't was een in en uitgeloop alsof die herberg een Keizershof ware geweest. Men verteerde natuurlijk een pintje meer, ging met een vergenoegd wezen naar huis en vertelde het triomfantelijk aan vrouw en kinderen. 's Avonds kwam men terug om het nog eens te kunnen herkauwen en er een smakelijke pint op te zetten.

Rond 10 uren trokken ze naar huis, onderweg gingen ze eerbiedig uit den weg voor de Duitse patroilleerende soldaten en zegden beleefd « abend » !!

Na 10 uren bezag de patroon vergenoegd zijn boordevolle lade. Op zijn staaike pakte hij nog een lekkere speciale en dacht: « Als ik nu toch eens een XXme Siècle kon laten drukken met het volgende telegram uit Havere: « Les torts tiennent toujours » dan was ik op twee weken rijk! »

Zedeles: Zoo kult men Frederik!

De menschen geloven leugens, kunnen onmogelijk de waarheid verdragen en kruipen en zwijgen voor de macht. Dus al de hoedanigheden van « les middelmaters ».

Vele lezers zullen het hierbovenstaande niet geloven 't is mij nochtans uit zeer betrouwbare bron verteld. Ols volk lijdt aan oorlogswaanzin. Ziehier een ander staaltje...

Voor eenige maanden komt er rond de dorplokalen een man met een heel pak boekjes leuren, roependen: « De lijst van den Yzer, aan twee centiem. » Niemand

10

Onze Gekwetsten

De verspreiders van deze verklaring zijn eerst en vooral de vakmenschen, die dezen arbeid als een heiligen plicht hebben te aanzien, van welks vervulling zij niet mogen ontrusten vóór het doel gansch is bereikt.

Dat de groote inrichting van het Roode Kruis evenveel tot opheldering bijdraagt, door hare Lazaretten en afdelingen in elke belangrijke gemeente, spreekt van zelf.

Ook de ziekenbeurzen, de beroepsge-nootschappen en vakverenigingen, de werkhuizen en de werkbeurzen kunnen daartoe medehelpen, en niet het minst de overheden van gemeente en staat, met het geheele burgerlijk beheer.

Openbare ambtenaren, zpoewel als ieder geneesheer, kunnen een voorname stenn vormen, zoo zij zichzelf eerst goed hebben onderricht.

De leeraars hebben aan de jeugd eerbied voor de verminkten te leeren; de geestelijken kunnen bij gelegenheid een woord van troost te pas brengen in hun preeken of bezoeken. De beste helper wellicht is de pers, van alle schakeeringen, vermits het vraagstuk allen zonder uitzondering aangaat.

kon aan de verleiding weerstaan. Men vocht voor een boekje... Op een twee-drie had de man zijn 500 exemplairen kwijt en spoedde zich de gaten uit. Men bekeek het boekje, deed het open, bezag het nog eens... en 't was niets anders dan de vertrekuren voor een reis naar de Barrage de la Gileppe! Voor de waarheid van dit feit sta ik persoonlijk in.

Oas volk kan men alles wijs maken behalve de waarheid... 85 jaar geestesverkrachting heeft het tot het dwaaste volk gemaakt!

God betere het!

Klein-Brabant MECHELEN

Tooneel. — « Caritate ».

Het Verbond der Mechelsche Tooneelkringen had sinds enkele weken besloten het jongste werk van Maurits Sabbe, « Caritate » in onze Dijlestad op te voeren.

Op Dinsdag, 19 Januari, is dit stuk hier voor het voetlicht gekomen. Aangezien dit tooneelwerk voor onze lezers nog vrij onbekend is, laat ik hier eene bondige samenvatting volgen.

Het archaisch woord « Caritate » betekent « hoogste liefde om godswil » en leeft nog in menig dialect van West-Vlaanderen.

De handeling van het stuk, als die van alle werken van Maurits Sabbe, speelt in het oude, diepgelovige en mystieke Brugge.

« Alfred, de jongste zoon eener voortreffelijke burgersfamilie, is door vader en moeder altoos bedorven geworden. Hij kent het leven alleen door zijn wufte vermaken en stelt zich als een ware losbol aan.

Zijn oudere broer, Walter, een ingenieur, is een mensch van kalm en nuchter verstand, die het als zijn plicht beschouwt in de handelwijze van Alfred in te grijpen om hem het leven ernstig te leeren inzien. De ouders komen te sterven en de huisboedel wordt verkocht. De oude meid, Monica, en dat is de hoofdpersoon van het werk, treedt voor den jongsten zoon op als een tweede moeder, maar als een moeder die voor haar kind eene grenzenloze liefde koestert. In haar oog kan de jongen geen kwaad doen. Ze is altoos toegevend en verbloemt de slechte handelwijzen van Alfred.

Monica wijdt zich geheel en al aan het koppelen van haren lieveling met Madeleine, de dochter van Fockenteyn. Deze is drukker van beroep en was vroeger de intiemste vriend van Alfred's vader.

De ingenieur Walter, met zijn gezond, sterk verstand, verzet zich tegen het huwelijk. Hij weet maar al te wel dat zijn jongere broer eene vrouw niet anders dan ongelukkig maken kan. Tegen de bewering zijner ziekelijke echtgenote dat, zoo Alfred niet trouwt, hij hun ten laste vallen zal, houdt de kalme redeneering van den ingenieur stand. Deze toont verder eene goede, warme inborst te bezitten. Monica weet hem de gevoelsnaren te roeren, zegt o. m. dat zij niets anders doet dan hetgene zijne moeder voor Alfred zelf zou gedaan hebben en

bekomt eindelijk het jawoord van Walter.

Alfred treedt in den echt met de brave Madeleine. Deze ziet zich door haar man bedrogen en voelt zich diep ongelukkig. Op een zekeren dag ontmoet ze haren echigenoot met diens verliefde. Na dat samentreffen heeft er te huis eene scene plaats. Alfred wil de hand slaan aan vader Fockenteyn. Madeleine acht de maat vol en wil met haar man niets gemeen meer hebben.

Alfred gaat met Monica wonen, verterft al de spaarpenningen der oude en trekt de wijde wereld in. Monica vergeeft hem al wat hij misdoet en neemt haren intrek in een godshuis, d. h. te Brugge een huise waar twee of drie oude lui met elkaar het leven slijten.

De jonge losbol gaat zijn gang, geniet van het volle, wufte leven en komt na zekeren tijd, vermoed, uitgeput, schier levenloos in dat godshuis aanlanden.

Hij sterft er in de armen van Monica die nog altoos Alfred's gelrag blijft verschoonen, niettegenstaande deze laatste tot inkeer gekomen was en zich zelf beschuldigde.

Wat nu de uitvoering betreft, kan ik niet met zekerheid zeggen dat ze op en top is geslaagd.

Mevrouw Dams-De Langhe uit Antwerpen was eene voortreffelijke Monica. Haar rol was nochtans moeilijk en zwaar. Niet alleen moest de speelster een sterk doorvoeld spel leveren, maar zij moest eene vrouw voorstellen, waarvan het karakter aan het idealistische en onnatuurlijke grensde. Die rol is prachtig door Mevr. Dams vertolkt geworden. Zij is er inderdaad in geslaagd op perfecte wijze het mystieke te kunnen weergeven, waardoor de Caritate of allerhoogste liefde van Monica zich kenschetst. Het publiek heeft dan ook zijne toejuichingen niet gespaard.

De heer Karel De Heyder uit Mechelen stelde den drukker Fockenteyn voor. Deze allerbeste Mechelsche tooneelspeeler munt vooral in de vaderrollen uit. Zijn spel is juist, natuurlijk, gemakkelijk en wordt van 't begin tot het einde heelemaal beheerscht. De heer De Heyder is een groot en flink geschoolde tooneelspeeler. Hij was het ook die de tooneel schikking en leiding op zich had genomen.

Goed speelden ook de HH. Coeckelberghs en Hertsens in de rollen van Walter en Alfred van Gerven. Eene speciale vermelding verdient Mej. Ruytjens, als Walter's echtgenote en vooral de heer Ruyts die heel perfect ons den drukkersgast-Sraffen voorstelde.

Na het 3^e bedrijf is aan den schrijver van het werk, den heer Maurits Sabbe eene ware ovatie ten deel gevallen. — De vertooning was een waar succes; dat kon moeilijk anders, nu over de beste elementen van alle tooneelverenigingen kon bescaikt worden. De zaal was bomvol. Vele dagen voor de opvoering waren reeds alle kaarten verkocht.

Caritate is een meesterwerkje dat heel dikwijls voor het voetlicht zal komen. Als alle stukken van Sabbe, is het fijn doorvoeld en geschreven. Het is echter een

moet kosten, welke wanhoop soms eerst te overwinnen is, voor hij zich in zijn lot schikt; en wie zal zeggen hoeveel vlagen van moedeloosheid en mistrouwen dien eersten kamp volgen, als de man zich zijn komend leven voorstelt, van voor altijd verminkt. Dit leven, voor hem zoo vol onbekends, en daardoor juist beangstigend, beeldt hij zich natuurlijk veel erger in dan het werkelijk is, zoo hij niet geseund wordt door het oetrouwen in de verzekeering van zijn arts: « Gij zult weer de oude zijn, werken en winnen als vroeger, als gij maar wilt ».

« Werken en winnen, als gij wilt, » dat is het wat steeds moet worden herhaald, waarvan de lieden de meest onomstootbare overtuiging moeten verkrijgen, zoodat geen enkele invloed er nog ooit kan aan peuten.

Bij iederen ambtelijken rondgang onderricht de geneesheer elken man afzonderlijk, met luider stem, legt hem uit hoe hij weder in staat zal worden gesteld te arbeiden, en dat hij ook werk zal vinden. De arts laat zich door den man nauwkeurig zijn vroeger ambacht, met de verschillende handelingen uitleggen, en bespreekt ze met hem; samen onderzoeken zij of het niet mogelijk zal wezen 't zelfde bedrijf te hervemen, of in 't ergste geval, welk gelijkaardig bedrijf hij zou kiezen.

Wordt voortgezet.

werk dat niet elkeen aangenaam zijn kan. Het mystieke en onnatuurlijke van Monica's karakter grenst aan het idealistische. De meeste menschen houden nu eenmaal van het zuiver realisme, zoodat het zich in werkelijkheid voordoet.

Het schijnt dat we binnen kort eene tweede opvoering van Caritate zullen kunnen toejuichen. Des te beter! De eerste heeft circa 1300 fr. voor onze krijgsgevangenen opgebracht. Dit resultaat gaat alle verwachtingen te boven. Voegen we hier echter aan toe dat alles en elkéen heeft medegeholpen om het succes en het batig saldo van die opvoering te verzekeren. Kapsel, meubelen, elektrische verlichting, tot zelf het symphonisch concert, alles was gratis. Iedereen heeft er van gehouden hetzijne bij te brengen om daardoor eenigszins het lot onzer krijgsgevangenen te lenigen.

Algemeen werd bij de opvoering de aanwezigheid van vele hoge Duitse officieren opgemerkt welke de eerste rangplaatsen bekleedden. Hunne opkomst bewees ons dat die mannen belangstelden in en synpathie voelden voor ons Nederlandsche tooneel en zij heel breeddenkend hunnen penning gunden aan een werk dat aan onze krijgsgevangenen, dus hunne vijanden, moest ten goede komen.

Hebben onze officieren ooit Vlaamsche tooneelopvoeringen bijgewoond? Droefige en pijnlijke zaak om over na te denken! Ik laat liefst het antwoord aan den lezer over.

Kunstkronijk

Het Dubbele Leven

De langverwachte opvoering van *Het Dubbele Leven* greep eindelijk verleden Zondag plaats voor een goed bezette zaal.

Het is een prachtig, degelijk tooneelwerk, zwaarwichtig en streng door de ernstigheid van het behandelde onderwerp.

Zoals het stuk was aangelegd kon het licht overslaan naar een te droog afhandelen van « zaken » wat dan ook wel eens belangrijk kan zijn, maar toch niet een blijvende of stijgende belangstelling pleegt te wekken.

Van af het einde van het tweede bedrijf echter weet de schrijver aller aandacht te vestigen in hoofdzaak op het figuur van Van Essen, dat hij ons langs alle zijden tel belichtend, laat doorschouwen in den bange zielestrijd die « de grote man » in z'n binnenst uitvecht, nu hij niet langer z'n « geheim » alleen meer dragen kan en ter wille van het geluk zijner dochter het besluit neemt de langgetorste « last » van zich neer te storten, voorop bevroedend aan welke valse beoordelingen hij daardoor van wege het « volk » zal blootstaan.

Hoewel hij offerde aan z'n streven een heel leven van rust en huiselijk geluk, hoewel hij nacht en dag gezwogen heeft voor zijn ideaal « bevorderen de welvaart zijner stad, van handel en nijverheid » en daardoor in rusteloosheid en levensop-offering rondom zich « leven » schiep, toch aarzelen allen die hem eerden en aanbadden als een bovenmenselijk wezen en in stadige bewondering hebben gestaan voor z'n werk, voor wat hij bereik kon in moeizamen arbeid... toch aarzelen ze allen geen oogenblik hem onarmhartig en laffelijk uit te schelden voor gemeene dief... 's werelds loon.

Met zo'n smet op zich kan Van Essen onmogelijk rondlopen, hij die weet met hoeveel heilige overtuiging en hoop, met welk een diepgevoelde intige liefde hij z'n bestaan heeft gewijd aan de voltooiing van zijn levenswerk.

Beneemt hij zich het leven omdat hij zich door de uitvallen der kleintingen rond zich onmogelijk kan laten bezoedelen, daar waar hij eens allen beheerschen kon door de verwezenlijking van z'n grootse plannen — dan doet hij dit met een kalme, beredeneerde vastberadenheid, wetend dat na zijnen dood, z'n geest voortleven zal in de bestendigheid van z'n werk.

De opvoering was verzorgd. De bijval van het stuk viel grotelijks ten deel aan den heer Hesselink die van de zware en moeilijke rol van Van Essen een schepping wist te maken. Er was wezenlijk zorg besteed aan de uitbeelding van dit figuur-trots, vastbeslotenheid, hoogmoed, waardigheid wijselden af met de teerste vaderlike gevoelens en de fijnste gemoedsaandoeningen. Heer Hesselink hield met een bewonderenswaardige soberheid van uit-

drukking en z'n moeilijke taak ten einde toe vol.

Dienen verder nog genoemd heer Van den Heuvel, zeer gelukkig getypeerd, en zoals immer zo trouw en gewetensvol mogelijk het karakter van de voor te stellen persoon weergevend; Mevr. De Vreker, Mej. De Veirman en Van der Raay, heren Wicheler, Van Haevemaete en Duvozel.

Ik hou geenszins van vitten, doch het was jammer te moeten vaststellen dat na zo lange studie, de rollen door sommige spelers nog zo weinig gekend waren, zodat de « souffleur » weer dikwijls aan het woord kon komen.

Verder wil ik doen opmerken van de schermplaatsers dat er gesproken wordt van sneeuw en koude wintertijd en er buiten de kamer een zomerdekor te zien is waarop lachend groen en blijde rode rozen. Kan dat niet beter?

OSKAR FRANK.

Elke zingende Vlaming bestelle bij ons beheer het schoone lied van Frans Boogaerts « *Vader vreugde* » gedicht van den Gentschen krijgsgevangenen Van den Broeck. Prijs: fr. 1,25.

Stadsnieuws

Muziekonderwijs voor het Volk.

Zondag 6 Februari a. s. om 6 1/2 u. slipt, ter Gemeenteschool der Barenstraat: Concert-Voordracht. De Heer Hendrik Keurvels, letterkundige, zal spreken over: *De eerste tentoonstelling van spelgoed te Gent*. Eenige bekroonde klasvoorwerpen zullen tentoongesteld worden. Wat het concert betreft, zoodat altijd puik programma met de medewerking der gewone kunstellemen.

Ingang vrij en kosteloos.

Kinderen onder de 10 jaar zullen streng geweigerd worden.

Schielijke dood.

M. Jan Van de Wijnckel, hoofdonderwijzer der school Geitenstraat, is Zondag schielijk in zijne woning overleden, ten gevolge eener hartaderbreuk.

Bericht.

Vele Belgische families zijn in angst wegens de onzekerheid waarin zij verkeerden nopens het lot van hunne zonen, broeders, echtgenooten en vaders die zich aan het front bevinden en van wien zij in de onmogelijkheid zijn nieuws te bekomen. Deze beproefde huisgezinnen zijn nochtans in eene verkeerde meening als zij denken dat de Duitse overheid hen alle middelen van opzoeken naar hunne duurzame ontzegt. Integendeel wil het Duitse bestuur hen helpen in hunne onzekerheid. Deze families mogen zich dus in volle vertrouwen wenden tot het « Comité international de la Croix rouge, place Neuve, à Genève ». Dit bestuur doet zonder eenige vergoeding en met den grootsten spoed de gevraagde opzoeken en verzult *nooit* een antwoord te doen geworden aan hen die zijn tusshenkomst verlangen.

De Duitse post (middenkantoor Koornmarkt) aanvaardt welwillend de brieven die haar in dit geval worden toevertrouwd, mits men zich onderwerpt aan de gewone voorwaarden (open omslag met aanduiding op den rug van het adres des afzenders). Deze aanvragen zijn *gansch kosteloos*, dus vrij van postzegel. Het is wel begrepen dat men zich uitsluitend moet bepalen bij de aanvraag tot inlichting. Ziehier een voorbeeld:

Mijnheeren,
De ondergeteekende neemt de eerbiedige vrijheid u inlichtingen te vragen over het lot van M... (naam, noornaam, regiment, bat. compagnie, belgisch leger, divisie)
Hartelijke dank.

(Handteeken leesbaar straat n° Gent (België).

— *Tentoonstelling voor kunstsierraads.* — Het komiteet heeft met erkentelijkheid de volgende giften ontvangen. Zij zullen besteed worden tot het aankopen van werken vervaardigd hoofdzakelijk door werkeloozen of hulpbehoevende kunstwerkers. Van Z. D. Mgr. den Biscop van Gent, 100 fr.; van M. A. Ver-cruysse de Solart, eere-voorzitter, 100 fr.; van de barones della Faille d'Huyse, 100 fr. van M. Dutry-Massyn, 100 fr.; va;

Mevr. Ocket, 50 fr.; van M. Albert Dutry, 50 fr.

Een verzoekschrift tot het inrichten van een tombola is bij de bevoegde overheden ingediend (ieder ingangsbiljet zou voorzien zijn van een nummer) en is op de meest welwillende wijze beantwoord.

Stedelijk Werk der Voeding.

De bakkers, die leveren aan het Werk der Voeding, beklagen er zich over, en terecht, dat bijna al het brood door de ondersteunden afgehaald wordt in 't begin der week.

In dergelijke voorwaarden kan de aflevering van brood niet regelmatig gebeuren, niet alleen voor de ondersteunden, maar terzelfdertijd voor de gewone klanten der bakkers.

De bakkers, die ondervinden, dat er door sommige ondersteunden te veel brood in één gevraagd wordt, hebben het recht de soepkaart te doen voorleggen.

Nogmaals doet het komitee dus een beroep op 't gezond verstand der ondersteunden in 't belang van den regelmatig gang van den dienst.

(Medegedeeld).

Bond der Belgische azaleaweekers en handelaars.

De bestuurvergaderingen van den Bond der Belgische azaleaweekers en handelaars, grijpt plaats telkens den eersten Vrijdag der maand, in het lokaal « Hôtel Universel », Gent, om 3 ure 's namiddags.

De meeting van bloeiende azalea's angekondigd voor 2 Februari, is uitgesteld tot op 2 April. De leden worden opgeroepen aan deze meeting hunne nieuwigheden te willen zenden, welke zal plaats hebben om 10 ure en opgeluisterd zal zijn door een merkwaardige voordracht over de plantenziekten en hunne bestrijdingsmiddelen.

Bureel van kosteloze Raadpleging der Balie van Gent.

Er wordt ter kennis gebracht van het publiek dat het Bureel van kosteloze Raadpleging, zitting zal houden alle Woensdagen, om 12 ure 's namiddags, ter verkoopzaal der Notarissen, Winkelstraat 1, (zaal N° 4).

Minard Schouwburg.

Groot kunstfeest op 8 Februari, om 8 1/2 ure 's avonds, ingericht door het Hoofdkomitee, Bagattenstraat, 6bis, ten voordeele der Behoeftige krijgsgevangenen in Duitsland, onder het bestuur van den heer J. Drubbel, leeraar aan het Koninklijk Konservatorium te Gent, met de welwillende belangloze medewerking van:

Mevr. Gecil Grey; Alexis, A.; Haller, M. J.; MM J. Drubbel, Heylbroeck, Ch. en Matpenninghe, G., leeraars aan het Koninklijk Konservatorium, te Gent; L. Aerschot; Hamelinck, G.; Haesaert, Ch.; John Proot, E.; De Tavernier, R.

Men kan zich van heden af laten inschrijven bij MM. Paternotte, Koest. 11, De Tavernier, Korte Dagstege, 22.

Velo gestolen.

Woensdag, 25 Januari, is op de Kouter een velo gestolen, toebehoorende aan Arthur Veckman (zoon), koopman te Scheldewindeke. Er wordt aan den terugbezorger belooning beloofd.

Minard Schouwburg.

Hulp voor krijgsgevangenen. — Het verhuren de plaatsen voor het kunstconcert dat zal plaats hebben op 8 Febr. aanstaande, ten voordeele der behoeftige krijgsgevangenen in Duitsland, is daaromtrent geëindigd.

Slechts zijn nog eenige genummerde plaatsen aan 50 ctm. en 25 ctm. verkrijgbaar. Den avond zelf van het concert zal men nochtans nog rechtstaande plaatsen kunnen bekomen.

Gemengd Nieuws

Oost-Vlaanderen

Melle. — *De mis aan te Melle.* — We vernemen daarover de volgende bijzonderheden:

Het dochtertje, Angèle De Poorter, is bezweken tengevolge van versmaching, welke niet teweeggebracht werd door een misdadige hand.

Men denkt dat de versmaching plaats

heeft gehad tengevolge van den schrik, teweeggebracht door het besef van het gevaar waarin het kind zich gebracht zag.

Het kind heeft ook geene onteerende mishandelingen ondergaan.

Men veronderstelt dat het kind medegelokt is geworden door iemand welke het kende en dat het hoogst verschrikt is, toen het de inzichten van den medeleider begreep.

Dat een vreemde persoon in het drama moet betrokken zijn blijkt daaruit dat het kind zichzelf met gras niet kan bedekt hebben.

Ook blijft het vermoeden bestaan dat het kind niet is gestorven op de plaats waar men het lijk heeft ontdekt, want men zou het veel eerder gevonden hebben.

Het onderzoek wordt ieverig voortgezet. Men heeft echter geen sporen tot leidraad, hetgeen het onderzoek zeer lastig maakt.

De lijkplechtigheid en de ter aarde bestelling van het ongelukkig slachtoffer Angela De Poorter heeft Zondag ten 2 ure namiddag plaats gehad. De kerk was zoodanig opgepropd met volk dat er niemand meer in of uit kon. Gelukkig waren ook de beambten onzer politie ter plaats om de orde te handhaven. Men schat het aantal aanwezigen op ongeveer zeven tot acht-honderd.

De diep beproefde vader en zijn zoon volgden de lijkbaar, die door heel de menigte naar den doodenakker vergezeld werd. Hier vooral hoorde men niets dan een aanhoudend weenend saikken. De droefheid van den vader en der familieleden was onbeschrijfelijk en men zou een steenen hart moeten gehad hebben om niet in zulke smart te deelen. Mannen, vrouwen en kinderen gaven dan ook den vrijen loop aan hunne tranen en hadden bij het verlaten van het kerkhof niets dan woorden van innig medelijden met de ongelukkige Angela en hare zoo zeer beproefde ouders.

De droefheid had haar hoogtepunt bereikt en menigeen hoorde men nu lucht geven aan verkropte woede. Of kon men toch de hand leggen op het afschuwelijk monster op den moordenaar!

Laat ons hopen dat er klaarte komt in

dit duister geheim. Langs den eenen kant verwacht men veel van de speurhonden en langs den anderen kant denkt men dat het te laat is om dit middel nog aan te wenden.

Evergem. — *Diefstal.* — Bij den landbouwer Jan Van Damme, wijk Meerbeke, werd 's nachts uit den kelder een kuip vleesch gestolen.

Waarschoot. — *Bevalling.* — Ziehier de beweging van den burgerlijken stand voor 1915: Intrekkingen, door geboorten en vestiging van verblijf: Mannelijk, 157; vrouwelijk, 182, samen 339. Uittredingen: Door sterfgevallen en verandering van verblijf: Mannelijk, 110; vrouwelijk, 135, samen 245. Er waren 40 geboorten min, en 10 sterfgevallen meer dan in 1914. 19 huwelijken werden gesloten tegen 25 het jaar te voren.

Op 31 December 1915, bestond de bevolking uit 6405 inwoners: 3188 van het mannelijk en 3217 van het vrouwelijk geslacht.

Nederbrakel. — *Aanhoudingen.* — Het parket van Oudenaarde is andermaal in onze gemeente afgestapt en heeft nog drie kerels doen aanhouden. Het onderzoek over den moord op Virginie Verleyen vordert.

Men geeft de zekerheid dat onder de aangehouden de ware plichtigen zich bevinden. Het dochtertje, dat bij het slachtoffer inwoonde, is stellig in hare beschuldiging.

Opbrakel. — *De rooversstreek.* — Ondanks alle opzoeken heeft men het spoor der roovers niet gevonden. De toestand van Maurits Van Maldergem is merklijk gebeterd, zoodat men op herstelling hopen mag. Het ander slachtoffer is aan 't genezen.

West-Vlaanderen

Kortrijk. — *Tentoonstelling van kunstwerken.* — Den 6 Februari wordt in onze stad een kunsttentoonstelling geopend in den bovenzaal van de « Parnassus », Korte Steenstraat.

De door den Vlaamsche kunstkring « Hooger op », ingerichte tentoonstelling wordt den Vlaamschen lezer ten zeerste aanbevolen.

Antwerpen

Antwerpen. — *Havenbeweging.* — Op 28 Januari liepen in onze haven 3 stoomschepen, 2 motorboten en 7 lichters binnen, terwijl dien dag 2 stoomschepen, 1 motorboot en 19 lichters onze haven verlieten.

— *Aanhouding.* — Eergisteren werd de genaamde A.D.W., oul 40 jaar en ver blijvende op het binnenschip « infatigable », op n van het Willemsdok aangehouden. Het kereltje was drager van 2 stukken spek (30 à 35 kil.), die hij ontvreemd had van de lading van het schip en voor het Voedingskomitee bestemd was. Proces-verbal werd opgesteld.

Burgerlijke stand

GENT. — *Geboorteaangiften van 29-30 Jan.* — Alfons Van Haelewyn, Hortensiastraat, 39. — Blanche Van Immerseel, Wesstr., 14. — Richard Neyt, Begijnestr., 10. — Elisabeth Coppenolle, Zwijnaardesteeweg. — Albert Verlinde, Marie Burgondiestraat, 2. — Ghislaine Lyon, Clementinelaan, 47. — Albert Ollslagers, Dock. — 4 onwettigen.

Overlijden van 29 Januari. — Marie Cluytens, 77 j., z. b., echtg. Slon, Godshuizenlaan, 147. — Carolus Cnudde, 74 j., z. b., Uilkenstraat, 3. — Emilie Van de Sande, 66 j., z. b., echtg. Van den Abbeele, Zwijnaardesteeweg, 303. — Philomena Surmont, 56 j., z. b., echtg. Vispoel, Tinnenpotstraat, 39. — Charlotta Van Beveren, 58 j., z. b., wed. Damaerschalk, Wondelgemstraat. — Gujtaf De Bruyne, 55 j., schilder, Apostelstraat, 59. — Anna Geirgat, 9 m., Bommelstraat, 39.

Overlijden van 30 Januari. — Eduard Dezutter, 80 j., timmerman, Bruggesteeweg, 460. — Henri Kielemoes, 70 j., wever, Provenierstr., 11. — Victor De Corte, 68 j., z. b., Maagdenstraat, 14. — Louisa De Coster, 52 j., echtg. Dujardin, Brussellaan. — Frans Broeckart, 49 j., statiewerkman, Okegem. — Domien Leyder, 25 j., z. b., Dave. — Albert Goethals, 3 m., Nieuwe Theresianenstraat, 19. — Jen VandeWinckel, hoofdonderwijzer, Geitestraat, 45.

Overlijden van 31 Jan. — Jan Van Wichelen, 71 j., boekbinder, Oude Beestenmarkt, 3. — Helene Danneels, 17 j., naaister, Koorbloemstraat, 39. — 1 doodgeboren.

BOEKEN

Prijsvermindering

Er blijven ons nog enkele boeken van

Prof. Dr J. V. De Groot

Levenswijding

en

Wedergeboorte

Samen ingenaaid. fr. 1,75

Ten bureele: van 10 tot 1 en van 4 tot 6

40, Begijnhoflaan, 40.

— GENT —

telefoonnummer: 383

Abonnementsprijzen

Voor
Gent en al de steden waar
een depothouder woont:

Per maand fr. 1,25
» 3 maand » 3,50
» 6 maand » 6,50
» jaar » 12,00

'T HUIS BESTELD

Zie de afzonderlijke aankondiging
der prijzen, voor het buitenland, en de
plaatsen waar geen depothouder woont.

(385)

Kleine Aankondigingen

Kamer te huren: In een gesloten
burgershuis is
eene kamer te huren, voor dame alleen
met of zonder kost. Schrijven bureel van
dit blad, onder de letters A. L. (304)

Prijs 0.10 fr. voor het nieuwe nummer 44 van

ONZE TAAL

Weekblad der Vlaamsche Krijgsgevangenen te Göttingen

Alwie eene herinnering aan het Vlaamsche Gevangenenkamp verlangt,
vraagt aan onze verkoopers het geïllustreerd blaadje aan den prijs van
0,10 fr.

HOLLANDSCH Invoer- & Verzendhuis

GENT, 17, Garenmarkt, 17, GENT

Altijd voorradig: Cacao in doozen en los. Chocolade Pad-
vinder, Zeep in doz., Zeepoepers aller merken, Kaarsen,
Nachtluchten, Lucifers, enz., enz.

Gebrande Koffies

CONCUREERENDE PRIJZEN

Abonneert U op DE VLAAMSCHE POST

het radicale Vlaamschgezinde dagblad, orgaan der

JONG-VLAAMSCHE BEWEGING

die ijvert voor een

ZELFSTANDIG VLAAMSCH-VLAANDEREN

Vraagt een wekelijksch abonnement aan onze voortyverkoopers

PRIJS: FR. 0,25 PER WEEK

ABONNEMENTSPRIJZEN

Alleen voor het Gouvernementsgebied
per post besteld, dus in de plaatsen
waar geen depothouder woont:

Per maand 2,25 fr.
drie maand 6,50 fr.
zes maand 12,00 fr.
jaar 20,00 fr.

Voor het Buitenland:

Per maand 3,00 fr.
drie maand 8,50 fr.
zes maand 15,50 fr.
jaar 30,00 fr.

Voor het Etappen- en Operatiegebied: zich wenden tot onze depothouders!

NIEUWE

Hollandsche In- & Doorvoerhandel

(ED. GOOSSENS & Cie)

van den Biggelaar's KOFFIE en THEE

Hollandsche en Goudakazen, Zeep en Zeepoepers, Bènsdorp's
Padvinder-Chocolaad, Cacao, Biscuits, enz., enz.

307

Baudelooststraat, 17, GENT

Men vraagt te koop:

Een *magneto* per occasie wordt te koop
gevraagd, voor motor monocylinder, moge-
lijk merk « Bosch ». Schrijven onder de
letters V. D. bureel van dit blad. (303)

Vraagt plaats:

Een deffige bureel-
bediende, goed op
de hoogte van alle bureelwerk, vlaamsch
en fransch kennende, vraagt plaats voor
alle werk. Schrijven bureel van dit blad
onder de letters D. P. (304)

BERICHT

De bureelen van de
« Vlaamsche Post »,
zijn geopend van:
Voormiddags van 10 tot 1 uren
's Namiddags » 4 » 6 » (284)

Vlugschriften:

1. Vlaanderen bevrijd van allen Zuidelijken
dwang (opnieuw in voorraad). 0,30
2. Frankrijk in Vlaanderen 0,15
(verschonen voor den oorlog)
3. Geschiedkundige Namen der Vlaamsche
Nederlanden. 0,25

Bestellingen buiten Gent worden opgezonden na ontvangst van postwissel

Bureel van 10 tot 1 en van 4 tot 6